

ترمیم پوسیدگی دندان

پوسیدگی دندان یک مشکل رایج است که باعث آسیب به ساختار دندان می‌شود. این مشکل می‌تواند باعث درد، التهاب، عفونت، تغییر رنگ، شکستگی و حتی از دست دادن دندان شود. برای جلوگیری از این عوارض، لازم است که پوسیدگی دندان را در مرحله اول با عکس‌های O.P.G تشخیص داده و ترمیم کرد. ترمیم پوسیدگی یک روش درمان است که با حذف بافت آسیب دیده دندان و جایگزین کردن آن با یک ماده ترمیمی، کارایی دندان را باز می‌گرداند. ترمیم پوسیدگی با ۲ ماده کامپوزیت و آمالگام انجام می‌شود. هر یک از این ماده‌ها مزایا و معایب خود را دارند که باید در نظر گرفته شود.

چرا ترمیم پوسیدگی مهم است؟

پوسیدگی دندان یک فرآیند تخریبی است که با وجود میکروب‌های دهان، شکر و اسیدها و نزدن نخ دندان رخ می‌دهد. این فرآیند باعث می‌شود که تاج دندان، که لایه سخت و بیرونی آن است، تحلیل پیدا کند. اگر پوسیدگی دندان درمان نشود، می‌تواند به لایه‌های عمیق‌تر دندان یعنی دنتین و پالپ نفوذ کند و در بیشتر مواقع دندان به عصب رسیده و به درمان ریشه نیاز داشته باشد.

این موارد می‌توانند باعث درد شدید، التهاب، عفونت و نکروز (مرگ بافت) شوند. در برخی موارد، عفونت می‌تواند به استخوان فک و خون رسیده و عواقب جبران ناپذیری داشته باشد. برای همین، ترمیم پوسیدگی یک اقدام ضروری است که باید به موقع انجام شود.

چگونه ترمیم پوسیدگی انجام می‌شود؟

معاینه دقیق دندان

قبل از هر چیز، دکتر دندانپزشک باید دندان را با استفاده از آینه، پروب و رادیوگرافی معاینه کند. این کار به دکتر کمک می‌کند تا محل، عمق و شدت پوسیدگی را تشخیص دهد. بر اساس این عوامل، دکتر نوع و روش ترمیم پوسیدگی را انتخاب می‌کند.

بی حس کردن نقطه درگیر

بعضی از ترمیم‌های پوسیدگی نیاز به بستر سازی (preparation) دارند. در این صورت، دکتر با تزریق یک آنستزی (local anesthesia) منطقه درگیر را بی حس می‌کند تا در حین جراحی درد نکشید.

حذف بافت آسیب دیده

سپس، دکتر با استفاده از فرز مناسب بافت آسیب دیده را ترش می‌دهد و برمی‌دارد. این کار به جلوگیری از گسترش پوسیدگی به لایه‌های عمیق‌تر کمک می‌کند.

پاک سازی و خشک کردن حفره

بعد از حذف بافت آسیب دیده، دکتر حفره را با آب شستشو می‌دهد سپس آن را با کمک پوآر خشک می‌کند.

پر کردن سوراخ با ماده مناسب

در این مرحله، دکتر با استفاده از یک ماده مصنوعی، حفره را پر می‌کند. این ماده می‌تواند از نوع فلزی * (آمالگام)، یا کامپوزیت باشد. هر یک از این ماده‌ها دارای ویژگی‌های خاص خود هستند که در انتخاب آن‌ها تاثیر دارند. برخی از این ویژگی‌ها عبارتند از:

مقاومت: مقاومت به تحمل فشار و سایش. ماده پرکردنی باید قوی و محکم باشد تا بتواند در برابر جویدن و سایش دندان‌های دیگر بدون شکستگی و تغییر شکل مقاومت کند.

سازگاری: سازگاری به همخوانی ماده پرکردن با بافت‌های زنده دهان اشاره دارد. این ماده نباید باعث التهاب، حساسیت، عفونت یا آلرژی شود.

زیبایی: زیبایی به شباهت رنگ و شکل ماده به دندان طبیعی اشاره دارد. ماده پرکردن باید هم رنگ و هم شکل با دندان باشد تا در ظاهر دندان تفاوت قابل توجهی ایجاد نکند.

صیقل دادن ترمیم

در آخر، دکتر با استفاده از یک فرز پرداخت یا دیسک سطح ترمیم را صاف و هموار می‌کند. این کار به جلوگیری از خوردگی و رسوبات روی ترمیم کمک می‌کند. همچنین، دکتر با استفاده از یک کاغذ کاربن بندی دندان را چک میکند (articulating paper). این کار به ایجاد تعادل بین دندان‌های بالا و پائین در حین جویدن کمک می‌کند.

راهکارهای جدید و مؤثر برای ترمیم پوسیدگی

با پیشرفت علم و فناوری، راهکارهای جدید و مؤثری برای ترمیم پوسیدگی ارائه شده است. برخی از این راهکارها عبارتند از:

ترمیم با استفاده از سلول‌های بنیادی

سلول‌های بنیادی نوعی سلول هستند که قابلیت تبدیل شدن به هر نوع بافت را دارند. با استفاده از سلول‌های بنیادی، می‌توان بافت آسیب دیده دندان را بازسازی کرد. این روش در حال حاضر در مرحله آزمایشگاهی است و نتایج مشجعی داشته است.

ترمیم با استفاده از نانوذرات

نانوذرات نوعی ذرات کوچک هستند که قابلیت جذب و حمل دارو را دارند. با استفاده از نانوذرات، می‌توان داروهای ضد عفونی و ضد التهاب را به محل پوسیدگی رساند. این روش می‌تواند باعث کاهش درد، التهاب و عفونت شود.

ترمیم با استفاده از لیزر

لیزر نوعی پرتو نور هست که قابلیت برش و جوش دادن بافت را دارد. با استفاده از لیزر، می‌توان بافت آسیب دیده دندان را حذف کرده و سوراخ را پر کرد. این روش مزایایی مانند کم درد بودن، سرعت بالا، خونریزی کم و عفونت کم دارد.

خلاصه

پوسیدگی دندان یک مشکل رایج است که باعث آسیب به سختی و ساختار دندان می‌شود. برای جلوگیری از عوارض پوسیدگی، لازم است که آن را در مرحله اول تشخیص داده و ترمیم کرد. ترمیم پوسیدگی یک روش درمان است که با حذف بافت آسیب دیده دندان و جایگزین کردن آن با یک ماده مصنوعی، قابلیت کارایی دندان را باز می‌گرداند

سؤالات متداول

آیا ترمیم پوسیدگی دردناک است؟

بستگی به نوع و شدت پوسیدگی دارد. بعضی از ترمیم‌های پوسیدگی نیاز به بستر سازی (preparation) دارند که ممکن است دردناک باشد. در این صورت، دکتر با تزریق یک آنستزی (local anesthesia) منطقه درگیر را بی‌حس می‌کند تا در حین درمان درد نکشید. بعضی از ترمیم‌های پوسیدگی هم نیاز به بستر سازی ندارند و فقط با چسباندن یک ماده روی سطح دندان انجام می‌شوند که دردناک نیست.

آیا ترمیم پوسیدگی همیشگی است؟

خیر، ترمیم پوسیدگی مانند دندان طبیعی فرسوده و ساییده می‌شود. عمر ترمیم پوسیدگی بستگی به نوع ماده پرکننده، کاربرد و مراقبت از آن دارد. به طور متوسط، ترمیم پوسیدگی حدود ۵ تا ۱۰ سال ماندگاری دارد. چگونه می‌توان از پوسیدگی دندان جلوگیری کرد؟

بهترین راه جلوگیری از پوسیدگی دندان رعایت بهداشت دهان و دندان است. برخی از راه‌های بهداشت دهان و دندان عبارتند از:

مسواک زدن: حداقل دو بار در روز، صبح و شب، به مدت حداقل ۲ دقیقه، با استفاده از خمیر دندان مناسب، مسواک بزنید.

نخ دندان: حداقل ۳ بار در روز، ۱۱ الی ۲ ساعت بعد از صرف غذا با استفاده از نخ دندان، فضای بین دندان‌ها را پاک کنید.

مراجعه به دندانپزشک: حداقل دو بار در سال، به دندانپزشک مراجعه کنید تا دندان‌هایتان را معاینه، تمیز و درمان کند.